

Από που πήραν τα ονόματά τους τα ελληνικά νησιά;

Γνωρίζετε ότι ο Νάξος ήταν ο θρυλικός ηγεμόνας των πρώτων αποίκων του ομώνυμου νησιού; Το ίδιο ήταν και ο Πάρος για την Πάρο, ο Θάσος για την Θάσο, ο Ζάκυνθος για την Ζάκυνθο και ο Κέφαλος για την Κεφαλονιά.

Γνωρίζετε ότι Κρήτη ονομαζόταν μία από τις νύμφες των Εσπερίδων, που φύλαγαν τα χρυσά μήλα στον κήπο των θεών, στη χώρα του Άτλαντα;

Η δε Σύμη ήταν μία άλλη νύμφη, σύζυγος του Γλαύκου, πρώτου κάτοικου του νησιού, ενώ ο Φολέγανδρος ήταν γιος του Μίνωα;

Το ότι έπαιξε η αρχαία ιστορία ρόλο στην ονομασία των ελληνικών νησιών δεν μας κάνει εντύπωση.

Ενδιαφέρον, όμως, παρουσιάζουν ονόματα νησιών που η ιστορία τους προσπερνά μία εμβληματική -και πιθανώς μυθική- φιγούρα.

Διαβάστε μερικά παραδείγματα:

Σύρος: Το όνομα Σύρος προέρχεται από τους πρώτους κατοίκους του νησιού, τους Φοίνικες. Σήμερα υπάρχουν δύο εκδοχές για την ονομασία αυτή. Σύμφωνα με την πρώτη, το όνομα προέρχεται από τη λέξη «ουσύρα» που σημαίνει ευτυχής, ενώ σύμφωνα με τη δεύτερη, προέρχεται από το «συρ» που σημαίνει βράχος.

Σκύρος: Το νησί πήρε την ονομασία του από το άγριο πετρώδες έδαφός του. «Σκίρον» ή «σκύρον» σημαίνει «συντρίμια πέτρας».

Ανάφη: Η Ανάφη διατήρησε αναλλοίωτο το όνομά της από την αρχαιότητα και μάλιστα από την αρχαία μυθολογία. Σύμφωνα με αυτήν, οι Αργοναύτες επιστρέφοντας στη πατρίδα τους από την Κολχίδα έπεσαν σε καταιγίδα και παρασύρθηκαν στο ανοικτό πέλαγος, όπου ναυαγοί πλέον στη θάλασσα άρχισαν να εκλιπαρούν τον θεό Απόλλωνα να τους σώσει. Ο Απόλλωνας ανταποκρινόμενος στις εκκλήσεις τους διέχυσε φως υπό μορφή κεραυνού οπότε είδαν μπροστά τους να ξεπροβάλλει από τη θάλασσα ολόκληρο νησί το οποίο κατάφεραν να προσεγγίσουν. Εκεί οι Αργοναύτες ανήγειραν βωμό προς τιμή του Απόλλωνα του «Αιγλήτη» (= αυτού που λάμπει, Αίγλη) και ονόμασαν το νησί Ανάφη (εκ του ρήματος αναφαίνω).

Μύκονος: Η ονομασία Μύκονος, γνωστή από αρχαία νομίσματα και επιγραφές, αποδόθηκε από την παράδοση στον επώνυμο ήρωα Μύκονο, απόγονο του μυθικού βασιλιά της Δήλου Ανίου, γιου του Απόλλωνος και της νύμφης Ροιούς, κόρης του Διονύσου.

Σαντορίνη: Το όνομα της νήσου «Θήρα» προέρχεται από τον αρχαίο Σπαρτιάτη Θήραν που αποίκησε πρώτος το νησί. Το δε όνομα «Σαντορίνη», όμως, προέρχεται από τους διερχόμενους Φράγκους Σταυροφόρους οι οποίοι κατά το πέρασμα τους στέκονταν για ανεφοδιασμό κοντά σε εκκλησία της Αγίας Ειρήνης (Σάντα Ειρήνη) η οποία υπήρχε στο νησί.

Ικαρία: Υπάρχουν διάφορες θεωρίες για την προέλευση της ονομασίας του νησιού. Μία από αυτές αναφέρεται στην φοινικική ρίζα «-καρ» και στον λαό των Κάρων, της Μικράς Ασίας. Σύμφωνα με την ελληνική μυθολογία, όμως, το νησί ονομάζεται Ικαρία από τον μύθο του θρυλικού Ικάρου, που με τον θάνατό του εκεί έδωσε το όνομά του στο Ικάριο πέλαγος.

Σκιάθος: Το όνομα της Σκιάθου, φημολογείται ότι προέρχεται από τις λέξεις «σκιά» και «Άθως», καθώς το νησί βρίσκεται γεωγραφικά -και μεταφορικά- στην σκιά του Αγίου Όρους.

Αλόνησος: Το όνομα Αλόνησος δόθηκε επί Όθωνα, το 1838, με πρόταση του τότε Υπουργείου Εσωτερικών σε αντικατάσταση του προηγουμένου ονόματος Λιαδρόμια ή Ηλιοδρόμια, καθώς έτσι αναφερόταν στη Διοικητική διαίρεση της Ελλάδας του 1828. Από μετέπειτα έρευνα αυτό διαπιστώθηκε ως λάθος, δεδομένου ότι κατά την αρχαιότητα η Αλόνησος ήταν άλλο νησί (άγνωστο το ποιο). Παρά ταύτα το όνομα παραμένει ως έχει για το νησί, το οποίο κατά τους αρχαίους Έλληνες λέγονταν «Ίκος».

Λήμνος: Η λέξη Λήμνος κατά μία εκδοχή -των φοινικιστών- είναι φοινικική και σημαίνει λευκή, άσπρη, λαμπερή. Όμως ουδεμία σχέση μπορεί να έχουν αυτές οι ονομασίες με το ηφαιστειογενές νησί. Άλλες εκδοχές υποστηρίζουν πως το όνομα Λήμνος προέρχεται είτε από την ομηρική λέξη «λήιον», που προσδιορίζει το σπαρμένο χωράφι, τον αγρό, ή από τις αρχαίες ελληνικές λέξεις «ληίς» (που σημαίνει κοπάδι) + «μήλο» (που σημαίνει πρόβατο), δηλαδή νήσος κοπαδιών αιγοπροβάτων. Η τελευταία αυτή εκδοχή φέρεται και η επικρατέστερη, επειδή η Λήμνος είναι το πεδινότερο νησί του Αιγαίου με μεγάλη παραγωγή αγροτικών και κτηνοτροφικών προϊόντων, ήδη από την αρχαιότητα.

Λέρος: Το μεγαλύτερο μέρος της Λέρου είναι σχετικά επίπεδο και με χαμηλά βουνά (το υψηλότερο σημείο είναι το Κλειδί 320 μ.). Για αυτό το νησί πήρε το όνομά του από την αρχαία ελληνική λέξη «λέρος» που σημαίνει ομαλός, επίπεδος.

Ρόδος: Από την αρχαία εποχή έχει επικρατήσει ο συσχετισμός του ονόματος με το ομώνυμο λουλούδι, ιερό στον θεό Ήλιο. Γι' αυτό και τα νομίσματα της Ρόδου παρίσταναν από το ένα μέρος του κεφάλι του Ήλιου και από το άλλο το Ρόδον.

Κέρκυρα: Σύμφωνα με πολλούς μελετητές το όνομα οφείλεται στην νύμφη Κέρκυρα, κόρη του ποταμού Ασώπου. Ο θεός Ποσειδάνας αγάπησε την όμορφη κοπέλα, την έφερε στο νησί και του έδωσε το όνομά της. Από τον έρωτά τους έφερε στη ζωή τον Φαίακα, τον μυθικό γενάρχη των Φαίακων.

Πολλοί μελετητές πιστεύουν ότι ο μύθος της νύμφης Κέρκυρας συνδέεται ετυμολογικά με την λέξη «κορυφή» από την ακρόπολη που βρίσκεται απέναντι από το σημερινή πρωτεύουσα. Από την λέξη «κορυφή» προήλθε στην συνέχεια η λατινογενής ονομασία Corfu, με την οποία είναι γνωστό το νησί στο εξωτερικό.

Κύθηρα: Αρκετές φορές τα Κύθηρα άλλαξαν ονομασία. Οι κατά καιρούς ηγεμόνες του νησιού του προσέδιδαν διάφορα ονόματα. Τον μεσαίωνα λεγόταν Κυθουρία και Τσερίγο ή Τσιρίγο, όνομα που του έδωσαν οι Ενετοί ναυτικοί. Λεγόταν και Φοινικούντα κάποτε, γιατί πολύ παλιά υπήρξαν τα Κύθηρα αποικία των Φοινίκων. Η ονομασία «Κύθηρα» τους δόθηκε από την Αφροδίτη, την προστάτιδα του νησιού κατά την αρχαιότητα, που εδώ την έλεγαν Κυθήρια ή Κυθήρεια, από το ρήμα «κεύθω», το οποίο σημαίνει «κρύπτω τον έρωτα στην κοιλία».